

TORSDAG 29 SEPTEMBER, NR 39/2016

Ett livsverk

Sidan 12

Barnledarutbildning får finsk huvudman

Sidan 4

Biskopen samlade prästerna i Åbo

Sidan 4

Pilgrimer får vind i seglen

Åländska storbåtar ska segla pilgrimerna över havet längs leden som startar vid Åbo domkyrka och slutar vid Nidarosdomen i Trondheim. Man kan redan vandra längs leden, men fullt utbyggd är den om tre år.

Sidan 8

Om att leva i kaos utan att tappa tron

Sidan 10

Gör vad hon kan och låter Gud göra resten

Sidan 2

Mer än en porslinsfigur

Sidan 15 och 18

LEDARE ROLF AF HÄLLSTRÖM

Ingen egen lyckas smed

KP "VÅRT LUTHERSKA ARV" suckar folk när livet känns som bara arbete och förpliktelser. Påståendet kunde gott punkteras när vi nästa år firar 500 år sedan Martin Luther spikade sina teser i Wittenberg.

Suckarna är ett eko från sociologen Max Webers förklaring till att kapitalismen uppkom just i den västerländska kulturen. Den protestantiska etiken, säger Weber, men han kunde ha varit noggrannare: Ångesten över den kalvinistiska läran om predestination. Att lyckas i sitt arbete (och säga nej till allt som luktar nöje) ansågs vara ett tecken på att man hörde till de utvalda. Den lutherska läran om frälsning av nåd allena ger inget motsvarande imperativ.

DEN AMERIKANSKA författaren Barbara Ehrenreichskrev för något år sedan, i kölvattnet av bolånekrisen, en skarp vidräkning över det positiva tänkandet som fenomen. Hon drabbades själv av cancer och i samma veva av kravet att inta en positiv attityd. Fokusera på att du blir frisk – då blir du det. Om du inte blir frisk, tjä, då har du inte fokuserat tillräckligt utan släppt till negativa tankar.

Det positiva tänkandet har utvecklat en motivationsindustri som omsätter miljarder. Du kan få allt du vill ha om du bara tänker positivt. Motivationsindustrin har drabbat också affärsföretag som tidigare grundade sina beslut på grå analyser man lär ut i handelshögskolor. I dag hyr man in coacher och delar ut motivationslitteratur åt sina anställda. Kritiker som pekar på riskerna med att ge huslån åt folk som knappast kan återbetala sin lån stämpas som "bärare av negativa tankar".

I amerikanska megakyrkor är budskapet oftast att Gud vill att du ska bli rik, ibland med pastorerna själva som talande exempel. "Du åstadkommer det du ser i dina tankar, tänk framgång och seger."

För positivt indoktrinerade bankmän innebar de så kallade subprimelånen åt folk med osäkra inkomster inte en risk utan en möjlighet. För låntagaren i megakyrkans bekväma stol var det Gud som fick banken att strunta i min låga kreditvärdighet och välsignade mig med mitt första hus.

Bolånekrisen chockade som bekant hela världen. Banker gick omkull, fattiga förlorade sina hem. Slutresultatet blev att "USA:s fattiga skrev ut en miljardcheck åt landets rika" som ökade sin andel av landets förmögenhet.

När Ehrenreich skriver om den amerikanska optimismens mörka rötter hittar hon, liksom Weber, ångesten över den kalvinistiska predestinationsläran. Men under ett par hundra år hinner mycket hända. Den stränga Gud som krävde svavelosandepredikant och en ständig rädsla över att inte höra till de utvaldas skara förvandlas med åren till alla goda gåvors givare, till det positiva tänkandets postorderfirma.

POSITIVT TÄNKANDE och livet under predestinationsläran har en gemensam kärna. Det krävs en oavbruten vaksamhet mot det som förr kallades synd och dåligt sällskap och i dag kallas negativa tankar och kritiska personer. Ett ständigt krav på att granska sig själv.

Om du får det du vill är det dig själv du har att tacka, om det går dig illa är det du själv som inte håller måttet. Det passar perfekt i kapitalismens värld. Men lutherdom är det inte.

"Det positiva tänkandet har utvecklat en motivationsindustri som omsätter miljarder."

PROFILEN: JULIA JÄRVELÄINEN

"Jag får ha förtröstan på att Gud har ansvaret i sista hand."

Inte här för att slösa tid

Ett stort ansvar och en chans att ge andra hopp. Julia Järveläinen utbildar sig till läkare, tränar orientering på elitnivå och hittar sin trygghet i tron och församlingsgemenskapen.

TEXT OCH FOTO: EMELIE MELIN

Julia Järveläinen har spritt ut papper och anteckningar framför sig på cafébordet. Dagens föreläsningar slutade litet tidigare än väntat och hon vet att det gäller att ta vara på de små stunderna.

– Jag skulle gärna lägga ner mer tid på studierna om jag hade mer tid, men det råkar jag inte ha, konstaterar 24-åringen som förutom heltidsstudierna vid medicinska fakulteten också vill prioritera orienteringen och församlingen.

När beslöt du dig för att bli läkare?

– Det är jag skrev studenten hade jag ingen aning om vad jag ville bli när jag blir stor. Jag sökte in till olika ställen: till socialpedagogik, till socialt arbete, musikpedagogik och medicin. Det var kanske ytterligare inspiration att satsa på läkaryrket.

– Jag var i Tanzania som volontär i ett par månader och jobbade tillsammans med en läkare. Jag tyckte hans arbete verkade jättespännande och det var roligt att få diskutera med honom om hur han kände att han kunde hjälpa människor, säger Järveläinen.

Under de drygt fyra år hon studerat har hon blivit mer och mer säker på

sitt val, i takt med att hon fått en klarare bild av själva yrket och förstätt hur mångsidigt det kan vara; sett vad en läkare kan och inte kan göra.

– Alltid kan man inte bara skriva ut ett recept och tänka att det blir bra.

Gud har större makt än jag

Den fantastiska och komplicerade människokroppen påminner henne om att den är Guds skapelse. Samtidigt imponeras Julia Järveläinen av hur mycket människor faktiskt kan åstadkomma med medicinens hjälp. Att ha förmågan, resurserna och ansvaret att hjälpa människor är det som lockar henne till yrket.

– Det är spännande att människor faktiskt lyssnar på vad jag har att säga.

Påverkar din tro hur du ser på arbetet?

– Det är mitt ansvar att använda all kunskap som finns och göra ett så gott arbete som möjligt, men jag får ändå i sista hand lägga det i Guds hand om patienten blir frisk eller inte. Och jag vet att Gud har större makt än jag.

Hon hoppas ändå kunna förmedla hopp till människor, och hon tror på Guds förmåga att hela när människans kunskap inte räcker till. Tron hjälper henne också att se och hantera människan som en helhet, där det psykiska och andliga ingår.

– Men det kan vara knepigt för en lä-

kare att tala om och utöva sin tro, konstaterar hon.

Ut ur ekorrhjulet

Uppmuntran och trygghet hittar Julia Järveläinen i den kristna gemenskapen i församlingen och i Studentmissionen.

– När jag flyttade till Helsingfors var församlingen den första gemenskap jag kom med i. Det var här jag hittade mina första vänner och det blev en jätteviktig familjegemenskap, eftersom min släkt finns i Österbotten och jag hade de flesta av mina vänner där.

Att be, läsa Bibeln och få lära känna Gud bättre tillsammans tycker hon är viktigt. Att själv leda verksamhet som medlem i Studentmissionens styrelse har hjälpt henne att växa som person.

KYRKPRESSEN REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör
May Wikström
tfn 040 153 0313
may.wikstrom@kyrkpressen.fi

Redaktionen i Helsingfors
Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors
tfn (09) 612 615 49/
040 831 6545
redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktionen i Österbotten
Norrmalmsgatan 21 A,

68600 Jakobstad
tfn 040 831 3599

Redaktörer e-post:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Liisa Mendelin
tfn 040 831 6322
Christa Mickelsson
tfn 040 831 6788
Johan Sandberg
(Österbotten)
tfn 040 831 3599
Sofia Torvalds
tfn 040 831 6748

Nina Österholm
tfn 040 831 6836

Webbredaktör:
webred@kyrkpressen.fi

Layout: Malin Aho
tfn 040 831 6902

Paradbild: Christian Pleijel

Tryck: Botnia Print, Karleby

ADRESSÄNDRING

Kyrkpressen är en gåva till dig från din församling!

I regel uppdateras din adress också i Kyrkpressens adressregister när du gör en flyttanmälan. I annat fall, vänligen kontakta **din församling**. Om du beställer Kyrkpressen privat kontaktar du oss: prenumeration@kyrkpressen.fi.

KYRKPRESSEN ANNONS

Annonsredaktör:
Erika Rönngård
tfn 040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonspriser:
Färg 2,05 €/spmm
Svart-vit 1,65 €/spmm
+ **Moms 24%**

Radannonser:
4,50 €/rad inkl. moms.
Familjeannonser:
1 €/spmm inkl. moms.

Lämna in din annons på kyrkpressen.fi helt utan extra kostnad.
För familje- och radannonser per telefon, mejl eller post tillkommer 5 euro i serviceavgift.

Annonsdeadline torsdagar klockan 12 veckan före utgivning.

Annonsförsäljning:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Robin Norrbäck,
tfn 044 027 0293,

Jonny Åstrand,
tfn (06) 347 0608,
eller 0500 924 528,
fax (06) 347 1018

Prenumerationspriser:
Finland & Norden 65 €
Utlandet 84 €

– Som studerande och ung vuxen funderar man ganska mycket på vad det egentligen betyder att vara kristen. ”Hurudant liv vill jag leva? Vad är egentligen viktigt?” Jag tycker att jag har fått jättebra möjligheter att diskutera de här frågorna och utvecklas på de här områdena.

Hur gör du för att prioritera mellan studier, träning, församlingen och fritid?

– Skulle någon ha frågat det i gymnasiet skulle jag ha sagt: planering. Jag hade ett minutschema: stiga upp, äta frukost, träna, åka till skolan, komma hem, träna, äta middag, öva violin, läsa läxor, gå i säng – så snurrade det på. I något skede konstaterade jag att jag inte kan leva hela livet i ett sådant ekorrhjul.

JULIA JÄRVELÄINEN har lärt sig kombinera studier, toppidrott och församlingsliv utan att fastna i ekorrhjulet.

Tidiga morgnar är effektiva för att få tid att träna, resor till tävlingar och träningar utnyttjar hon genom att läsa och studera. Huvudsaken är ändå att hon lyssnar till sig själv och sina behov.

– Till en del är det den lediga tiden med vänner och familj som faller bort – där är en lösning att försöka ta med dem i sina intressen. Säkert skulle jag kunna utvecklas ännu mer inom orienteringen om jag lade ner mer tid på det. Men jag har dragit gränser, för jag vill hinna med annat också.

Mot nästa säsong

Den här säsongen var det meningen att Järveläinen, vars huvudgren är sprintorientering, skulle springa i student-VM och kvala in till VM. Men en stressfrak-

tur i höften satte stopp för löpningen i tolv veckor. Nu när hon fått börja träna normalt igen fokuserar hon på målen för nästa säsong.

– Jag presterar så bra som möjligt så länge det känns roligt. Jag siktar åtminstone på FM och nog skulle det vara roligt att ännu få springa något landslagsuppdrag.

I övrigt handlar framtidsdrömmarna om att landa i yrkesidentiteten som läkare, hitta sina styrkor och en plats där hon bäst kan tjäna människor.

– Jag har alltid varit en människa som är intresserad av ganska mycket. Jag tror det kan vara utmanande för mig att välja ett specialområde. Som tur är behöver jag inte stressa med att välja, utan hinner prova mig fram.

JULIA JÄRVELÄINEN

24 ÅR, KOMMER FRÅN KORSHOLM.

STUDERAR FÖR FEMTE ÅRET VID MEDICINSKA FAKULTETEN I HELSINGFORS.

TÄVLAR I ORIENTERING.

SJUNGER I KÖR OCH ÄR AKTIV I FÖRSAMLINGEN OCH STUDENTMIS- SIONEN.

Årets Keswick handlar om kall

KONEFERN. Talare vid årets Keswickkonferens i Helsingfors är evangelisten **Olle Rosenqvist**. Han har verkat som missionär i Nepal och befann sig i landet då det drabbades av en svår jordbävning i fjol.

Men på Keswickmötena ska han tala om kall. Vem kallar Gud, vad kallar Gud oss till – och vad innebär

det att leva försörd, ledd, beskyddad och älskad av Gud? Temat för höstens Keswickmöten är ”Allt är möjligt!”.

Keswickmötena går av stapeln torsdag 29.9 till lördag 1.10 i Kristuskyrkan på Apollogatan 5 i Helsingfors. Keswick är en rörelse som arbetar för ett fördjupande av det andliga livet.

Ny herde välkomnas i Ingå

INSTALLATION. På Mikaelidagen, söndagen den 2 oktober, välkomnar församlingen i Ingå sin nya kyrkoherde **Tom Sjöblom** i samband med högmässan klockan 10.

Biskop **Björn Vikström** installerar Sjöblom till kyrkoherde. Biskopen assisteras av kontraktsprosten **Anders Lindström**, direktor **Torsten Sandell**, prosten **An-**

ders Laxell, prosten **Hilkka Olkinuora**, kyrkorådets vice-ordförande **Erkki Päivärinta** och ekonomichef **Seija Korhonen**. Mässan är tvåspråkig.

Alla är välkomna på lunch och kaffe till församlingshemmet efter mässan.

Utredning pågår i Lovisanejden

STRUKTURER. Tre utredningsmän arbetar som bäst med att se över församlingsstrukturerna och den ekonomiska situationen i Lovisa kyrkliga samfällighet. Hittills verkar en del dåligt bevarade fastigheter utgöra det största hotet för en stabil ekonomi. Församlingarnas sjunkande medlemsantal förklaras främst av den nega-

tiva flyttningsrörelsen.

Som grund för utredningen ligger ett förslag på två enspråkiga församlingar i Lovisanejden (en finsk och en svensk) samt underlydande kapellförsamlingar.

Utredningarna beräknas vara färdiga i slutet av november och behandlas därefter av domkapitlen.

PRÄSTERNA I Borgå stift samlades i Åbo för att föra samtal om teologi och stiftets framtid. FOTO: ARKIVBILD/MAY WIKSTRÖM

Stiftets framtid diskuterades i Åbo

SYNODALMÖTE. Rekrytering, stiftsgeografi och äktenskaplagen stod på agendan när alla Svenskfinlands präster samlades i Åbo denna vecka.

TEXT: CHRISTA MICKELSSON / KT

Vad är det som kommer att vara särskilt viktigt för församlingarna i Borgå stift under de kommande åren? Nyrekrytering av präster var en av de frågor som biskop **Björn Vikström** lyfte fram under sitt anförande vid synodalmötet i Åbo. Enligt domkapitlets prognoser kommer Borgå stift att behöva 40–50 nya präster under de närmaste fem åren.

– Antalet är ungefär det samma som jag har hunnit prästviga under mina sju år som biskop. Utmaningen är alltså inte omöjlig, men krävande, i synnerhet med tanke på att antalet teologistuderande i Åbo är relativt lågt.

Enligt biskopen behöver också prosteriernas storlek och antal omprövas.

– Det som närmast kunde komma ifråga är att slå ihop Närpes och Korsholms prosterier samt Åbolands och Raseborgs prosteri.

Som motivering nämner Vikström att både Åbolands och Närpes prosteri består av endast tre församlingar.

Den första mars nästa år träder den nya äktenskaps-

”Utmaningen är alltså inte omöjlig, men krävande.”

Björn Vikström

lagen i kraft. Biskopsmötet meddelade tidigare att varje biskop kan ge närmare direktiv till stiftets präster för hur de ska hantera de situationer som eventuellt uppstår till följd av lagen. Björn Vikström påminner om att det enligt nuvarande lagstiftning inte är möjligt att kyrkligt viga samkönade par, och inte heller att direkt använda formuläret för välsignelse av äktenskap.

– Däremot kan förbönstillfället enligt min mening utformas rätt långt med denna välsignelseakt som förebild, dock så, att man inte ger sken av att den är en vigsel, skriver biskopen.

Finns det präster som på grund av sin övertygelse inte vill förrätta sådana förbönsstunder, bör frågan kunna lösas genom samarbete inom församlingen eller med grannförsamlingarna.

– Vid behov kan kontraktsprostarna eller biskopen rådfrågas.

Gästföreläsare för de svenskspråkiga prästerna var **Mika Vähäkangas** under rubriken ”Lutherdom och karismatiska rörelser – hur ska modern kristendom relatera till andevärlden?”. **Karin Johansson** från Sverige föreläste om andlig träning i en lutherska tradition.

På onsdag fördes också synodalmötesförhandlingar, där man bland annat behandlade den nya konfirmandarbetsplanen.

SYNODALMÖTE

Ordet ”synodalmöte” kommer från grekiskans syn odos, som betyder en gemensam väg, förhandlingar och möte.

Minst vart sjätte år ska biskopen kalla prästerna och lektorerna i sitt stift till synodalmöte.

27-28.9.2016 samlades Borgå stifts präster på Linnasmäki i Åbo.

Utbildning får ny huvudman - Boije slutar

UTBILDNING. Kredus barnledarutbildning i Nykarleby övergår sannolikt till Seurakuntaopisto vid årsskiftet. Samtidigt tackar rektor Hans Boije för sig.

TEXT: JOHAN SANDBERG

Det här blir verklighet under förutsättning att utbildningsministeriet godkänner planerna.

– Det är en stor förändring för skolan, säger rektor **Hans Boije** vid Kristliga Folkhögskolan i Nykarleby (Kredu). Men samtidigt kommer man inte att lägga märke till den i skolans dagliga liv. Barnledarutbildningen fortsätter på svenska i Kredus utrymmen i Nykarleby.

Kredu erbjuder den enda svenskspråkiga utbildningen för kyrkliga barnledare i Finland. På finskt håll har tio skolor skött utbildningen.

– Några av dem har redan fusionerats med Seurakuntaopisto, säger Boije. Någon regelrätt fusion kommer vi inte att göra.

Det formella tillståndet för barnledarutbildningen som folkhögskolsällskapet bakom Kredu har haft, överförs på Seurakuntaopisto som blir ny huvudman för utbildningen. Med i paketet följer antagligen också den personal som på heltid jobbar med utbildningen av barnledarna.

– Den stora vinsten för oss på Kredu är att vi inte behöver bevaka allt som sker och läsa alla direktiv som myndigheterna står bakom. Det ger oss mera resurser till själva utbildningen. Vi blir en liten del av en större enhet med över tusen elever.

– Skolan är så stor att rek-

”Jag är positivt överraskad över hur skolan värnar om den kyrkliga helheten, också på svenska.”

Hans Boije

HANS BOIJE ska i framtiden jobba heltid för Johannelunds teologiska högskola i Uppsala. FOTO: ARKIVBILD/JOHAN SANDBERG

torn **Leena Ahonen** brukar sitta med i ministeriets arbetsgrupper.

Det betyder också att det jobb Boije skött på Kredu inte längre behöver göras.

– Jag har gjort mig själv överflödig, säger han. Jag har inte sagt upp mig men det är klart för styrelsen att jag slutar vid årsskiftet under förutsättning att avtalet med Seurakuntaopisto blir godkänt. Han har svårt att tro att det inte skulle bli det. Om en vecka samlas skolans styrelse och då borde ministeriets beslut vara klart.

– Jag sitter för tillfället på två heltidstjänster som jag arbetat med på halvtid. Det dagliga arbetet på Kredu har under tiden letts av prorektorn. Jag kommer nu att satsa på Johannelunds teologiska högskola på heltid.

Diskussionerna med Seurakuntaopisto har pågått i två år.

– Jag är positivt överraskad över hur skolan värnar om den kyrkliga helheten, också på svenska.

Alternativet till avtalet med Seurakuntaopisto hade, enligt Boije varit att inleda samarbete med yrkesskolan Optima.

– Då befarar jag att den kyrkliga delen av utbildningen hade hamnat i farozonen.

BREV ASYLPOLITIK

Esboherdarna skrev till Sipilä

De sex kyrkoherdarna i Esbo uttrycker i ett öppet brev till statsministern sin oro över hur bemötandet av asylsökande förverkligats i Finland. Kyrkoherden **Roger Rönnberg** har undertecknat brevet för Esbo svenska församlings del.

”Den hårda flyktingpolitik som ännu för ett år sedan var ett undantag har nu blivit en del av vardagen i Finland och Europa”, skriver herdarna och väddar bland annat till Sipilä om att ta i bruk ett humanitärt visum.

Läs brevet i sin helhet på sidan 19.

TRUMP ISRAEL

Trump: Jerusalem är Israels

När presidentkandidaten **Donald Trump** och Israels premiärminister **Benjamin Netanyahu** möttes i New York i söndags resulterade samtalet i ett uttalande från Trumps kampanj: Trumps administration skulle erkänna Jerusalem som Israels odelade huvudstad.

Trump meddelade också att militärt samarbete med Israel är en utmärkt investering för USA, rapporterar Haaretz. När **Hillary Clinton** träffade Netanyahu samma dag sa hennes kampanjkansli att hon vill arbeta för en tvåstatslösning i Israel-Palestina-konflikten.

EKONOMI KRIS

Brottas med dålig ekonomi

Var femte församling har dålig ekonomi, rapporterar Kyrkans informationscentral. Exempelvis Utsjoki församling ansöker om krishjälp från Kyrkostyrelsen för att kunna betala ut löner för årets sista månader.

Jukka Hautala, kyrkomötesombud från Uleåborgs stift, menar att kyrkan framöver inte kan vara en serviceproducerande organisation där församlingsmedlemmarna är kunder, utan snarare en gemenskap där det utöver anställda finns frivilliga som bidrar med sitt kunnande.

Hur står det till, Åland?

AKTIVA. Det händer och sker i de åländska församlingarna. Prästbrist och geografiska utmaningar till trots finns både vilja och glädje.

TEXT OCH FOTO: ULRIKA HANSSON

1. Vad händer just nu i din församling?
2. Vad är ni extra bra på i de åländska församlingarna?

Kiki Alberius-Forsman, aktiv i Mariehamns församling.

1. Om ett par veckor ska jag på retreat, igen! Det har blivit min grej. Jag är också med i gudstjänstgruppen och skriver till exempel egna förböner. Man kan höra att gudstjänstbesökarna drar

efter andan av igenkänning när det är en personligt skriven bön där jag kan syfta på vår närmiljö.
2. Vi är bra på lekmanasatsningar. Jag tror man lyssnar på ett helt annat sätt när det blir många röster och personligheter i mässan.

Kerstin Gäddnäs, aktiv i Kökar kapellförsamling.

1. Vi har kommit i gång med lekmanagudstjänster! Det är så roligt när vi är många som jobbar tillsammans. Vi fick inspiration efter en föreläsning av Fredrik Modéus. Vi har också satsat på att ha kyrkkafe efter varje gudstjänst

och det har varit uppskattat. Det har gjort att folk tar sig tid att diskutera.
2. Vi är bra på frivilligarbete.

Roger Syrén, tf kyrkoherde i Sund-Vårdö församling.

1. Det är mycket som startar upp nu på hösten, olika grupper, barnkörer och tillsammanssträffar inom diakonin. Musiken och barnverksamheten drar ofta mest

folk. Men vi borde bli bättre på att nå unga vuxna och nyinflyttade.
2. Vi är öppnare och friare när det gäller både verksamhet och inställning. Något kvinnoprästmotstånd finns inte här, och vi är villiga att samarbeta över församlingsgränserna. Dessutom får vi en del influenser från Sverige som kan vara hälsosamma.

Sonja Winé, ungdomsarbetsledare i Jomala församling.

1. Det nya i höst är en stor hjälpledarhelg i november, med workshops och inbjudna från Finland och Sverige. Vi försöker ständigt utveckla barn- och ungdomsverksamheten. En omtyckt grej har varit ett tält i kyrkan

som är till för barnen. Där kan de pyssla och klä ut sig till präst och biskop.
2. Vi vågar pröva på nya saker.

Ingeborg Westerlund, förtroendevald i Jomala församling.

1. Då och då har församlingen specialsatsningar som jag uppskattar. Senast var det en diskussion om tro och vetenskap med bland andra Stefan Djupsjöbacka. Vi har ett rikt musikliv. Självt sjunger jag i kyrkokören. Och så

har vi haft gudstjänstgrupper i två år.
2. Jag har svårt att säga vad vi är extra bra på. Men själv saknar jag inget i församlingen för tillfället. Då skulle jag säga till!

Charlie Hebdo stäms för satir om döden

YTTRANDEFRIHET.

Satirtidningen Charlie Hebdo stäms efter satiriska teckningar om offer för jordbävningen i Italien.

TEXT: JOHAN TOLLGERDT

Charlie Hebdo, som utsattes för ett blodigt attentat i januari 2015, presenterade nyligen en bild där ett offer i jordbävningen i augusti jämfördes med köttfärs i lasagne. I en annan teckning kallades ett offers blod för penne i tomatås.

Det är stadsfullmäktige i italienska Amatrice, en av de värst drabbade städerna, som nu med lagens hjälp vill få den franska satirtidningen dömd. Nästan trehundra personer omkom i katastrofen.

– Verken är en makaber, klumpig och otänksam förolämpning av offren i en naturkatastrof, säger Amatricies advokat **Mario Cicchetti** till italiensk media.

Men på Charlie Hebdo i Paris tar man stämningen med ro.

– Vi ligger alltid i startgröparna för stämningssökningar och det som sker nu skrämmer oss inte det minsta, säger ansvarige utgivaren **Riss** som arbetat på tidningen sedan 1992.

Avstånd och förståelse

På Frankrikes största katolska tidning vill två journalister inte bli intervjuade angående satirtidningen Charlie Hebdo, som de anser är alltför vulgär.

Djupt troende frilansjournalisten och författaren **Philippe Clanché** anser dock att Charlie Hebdo har rätt att teckna satir om jordbävningsoffer.

– Satirtidningar som inte når ut till barn genom en stor tv-kanal, kan inte skada i sig. Charlie Hebdo köps bara av en liten publik. Folk i allmänhet påtvingas alltså inte att läsa den, säger Philippe till Kyrkpressen och tillägger att det finns andra

ZINEB EL RHAZOUI som arbetar på tidningen Charlie Hebdo tycker att satir om religion är särskilt viktigt.

ämnen som kan vara lika chockerande som satir.

– De tidningar som ger tips om hur man till exempel ska undslippa att betala skatt är lika chockerande, tycker han.

Charlie Hebdo-medarbetaren och feministen **Zineb El Rhazoui** säger att hon och den förre chefredaktören **Charb**, som mördades i januari, ofta längtat efter att få en stämningssökning.

– För det är det enda sättet att föra debatten om den viktiga tryckfriheten framåt.

Zineb understryker att den franska tryckfrihetslagen är en av de starkaste i världen och påminner om att domstolen ofta brukar döma

till Charlie Hebdo's fördel.

– De som försöker stoppa yttrandefriheten brukar bli dömda. För det är sant att våra satirer oftast håller sig till lagen, säger 34-åriga Zineb.

Hon tillägger att hon kan förstå om inte alla uppskattar tidningens satirer.

– Givetvis behöver man inte uppskatta alla våra teckningar. Men när lagen nu tillåter dem bör vi slåss för att nå ännu längre i debatten om yttrandefrihet, tycker hon och understryker att särskilt viktigt är det när det gäller satir om religion.

– Alla religioner kan vara väldigt farliga då de ofta är ett maktmedel för människor att ta sig fram i samhället, anser Zineb El Rhazoui, som i höst ska lämna Charlie Hebdo för att bland annat ägna sig åt att skriva böcker om islam ur ett feministiskt perspektiv.

Högt uppsatta politiker har dock känt sig provocerade av teckningarna om jordbävningsoffren.

– Vigrät över deras döda, de skrattar åt våra, sa Italiens inrikesminister **Angelino Alfano** i Corriere della Sera, strax efter publikationen av jordbävningssatirerna.

– Ja, men tabun om döden måste överskridas, tycker Riss på Charlie Hebdo som efter den italienska kritiken svarade med en ny teckning.

STADSFULLMÄKTIGE I italienska Amatrice, vill få den franska satirtidningen dömd för denna teckning.

Signaturen Coco ritade en satir föreställande en kvinna som ligger bland spillror och ropar "Charlie Hebdo byggde inte husen – utan det var maffian".

– På Charlie Hebdo tecknas ofta satirer där man driver med döden, kommenterar katolskt troende **Philippe Clanché** och berättar att den ofta anses vara kränkande av många kritiker.

Han anser dock att det är viktigt att tala om döden i alla dess former, genom religionens, filosofins, vetenskapens och satirens synvinklar.

– I dagsoppar man ofta undan frågor som handlar om döden. Men det förstör bara den rädsla man har för den. Satir är ett sätt att tona ned det allvarliga i denna fråga.

FAKTA

• I januari 2015 utsattes Charlie Hebdo för en attack av två beväpnade islamister som sköt ihjäl ett tiotal personer på redaktionen, däribland chefredaktören Charb och satirtecknarna Cabu och Wolinski. Händelsen utlöste stor chock världen över.

NEDERLÄNDERNA BIBELN

Bibeln vann nätomröstning

Förra veckan firades Bokens år i Nederländerna genom en omröstning om alla tiders viktigaste bok skriven på holländska. Smått överraskande var det den holländska bibelöversättningen från år 2004 som utgick med segern. 75 000 personer deltog i nätomröstningen.

Bibeln fick mer röster än bland andra **Anne Franks dagbok** och **Tolkiens Sagan om ringen**. Koranen kom på femte plats i omröstningen, rapporterar Kotimaa.

Bara omkring 28 procent av Nederländernas befolkning tror på en högre kraft.

KP RÄTTAR

Antalet svenskspråkiga i Lahtis är större än 200 som vi felaktigt skrev i förra numret. Siffran torde ligga kring 450 personer.

FACEBOOK KYRKAN

Mera nätnärvaro på svenska

Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland har gått med på Facebook med en egen svenskspråkig profil. Syftet är att förmedla en bild av kyrkans liv, verksamhet och tro via sociala medier. Tanken är också att erbjuda en plats för möten där alla som surfar in på sidan kan stöda varandra, växa som människor och fördjupas i tron.

Sidan koordineras av Kyrkans svenska central.

– Välkommen att gilla vår sida, säger **Simon Lampe-nius** som är koordinator för sociala medier vid KCSA.

NAGU KAPELLFÖRSAMLING satsade stort på verksamhet för de asylsökande som kom till skärgårdsön förra året. FOTO: ARKIVBILD/CHRISTA MICKELSSON

Diakonin bättre på nätverk

DIAKONI. Flyktingvägen gjorde att församlingarnas diakoniarbetare blev allt bättre på att bygga nätverk, visar den färskva diakonibarometern. I Borgå stift hoppar sig moln på horisonten: rekryteringen av nya diakoner måste bli bättre.

TEXT: SOFIA TORVALDS

Förra veckan presenterade Kyrkostyrelsen den färskva diakonibarometern – en rapport om kyrkans diakoni och dess utmaningar som bygger på enkätsvar från diakoniarbetarna själva. Den föregående barometern kom år 2013.

– Vi visste att arbetet med asylsökande blivit ett nytt arbetsfält. Svaren visar att flyktingarbetet lett till att diakoniarbetarna ännu mer än tidigare börjat jobba tillsammans med andra samhällsaktörer, över olika gränser, säger **Titi Gävert**, sakkunnig inom diakoni vid Kyrkostyrelsen och en av dem som analyserat barometerns resultat.

Visst har diakoniarbetare samarbe-

”Man kan inte kunna allt som arbetet kräver, för det kräver så mycket.”
Titi Gävert

tat med till exempel socialarbetare eller skuldrådgivare redan tidigare.

– Men i dag bygger de nätverk mer än förr, och jag tror att det beror på den situation som uppstod då så många asylsökande behövde hjälp samtidigt.

En annan tydlig trend är att diakonin i allt högre grad hjälper dem som har det allra sämst: fattiga, arbetslösa och missbrukare.

– De klienter som kommer har inte bara ett problem som ska lösas, utan flera.

Det här innebär också att arbetet blir allt mer krävande.

– Diakoniarbetarna uppger att de ständigt tvingas lämna sin bekvämlighetszon och stå ut med stor osäkerhet. Man kan inte kunna allt som arbetet kräver, för det kräver så mycket, säger Titi Gävert.

För få gör för mycket

Barometern pekar också på att det finns problem som borde åtgärdas.

– Diakoniarbetarna möter ofta människor som betar sig aggressivt eller hotfullt, och det är bekymmersamt för arbets säkerheten.

Att det blivit så tror Gävert har att

göra med att en del av diakoniarbetarnas klienter ger utlopp för den bitterhet och frustration de känner då de har svårt att hitta någon som vill hjälpa dem. Men osakligt beteende förekommer också inom kyrkans arbetsgemenskap.

– Det kan ha att göra med att en del församlingar inte lyckats rekrytera tillräckligt många diakoniarbetare, så de som jobbar har väldigt mycket jobb. Då händer det att man låter sin egen frustration gå ut över kollegerna.

Barometern rapporterar också om att det finns förmän som betar sig osakligt mot underordnade.

Vad gäller Borgå stift syns moln på horisonten. Stiftet hör redan till dem som haft svårast att rekrytera nya diakoniarbetare. 27 procent av de tjänster som utannonserats i stiftet har inte fått en enda sökande. Dessutom är nästan en fjärdedel av diakoniarbetarna inom Borgå stift över sextio år.

– Det finns ett stort behov av att nyrekrytera diakoniarbetare inom de närmaste åren, säger Gävert.

Barometern frågade också efter diakoniarbetarnas förebilder. Är diakoniarbetaren en klassisk Marta-figur, en

Moder Teresa, en rättvisans förkämpe likt **Martin Luther King**, en förnyare som **Florence Nightingale** – eller kanske en teamspelare, en sådan som bygger nätverk?

– Där var det teamspelaren och nätverkaren och Florence Nightingale som steg fram som de främsta förebilderna, med Martin Luther King som god trea.

Diakonibarometern, med sammanfattning på svenska, finns på sakasti.evl.fi/verkkokulkaisu45.

SAXAT UR ENKÄTEN

- **En fjärdedel** av diakoniarbetarna möter varje vecka i sitt arbete personer som gett upp och inte längre orkar göra något för att förbättra sitt liv
- **36 procent** av diakoniarbetarna i Borgå stift möter minst en gång i månaden personer som använder droger.
- **Fyrtio procent** av diakoniarbetarna i vårt stift har mött papperslösa i sitt arbete, det vill säga människor som saknar uppehållstillstånd.

NY BOK!

Gustav Björkstrand

Livet är ett lagspel

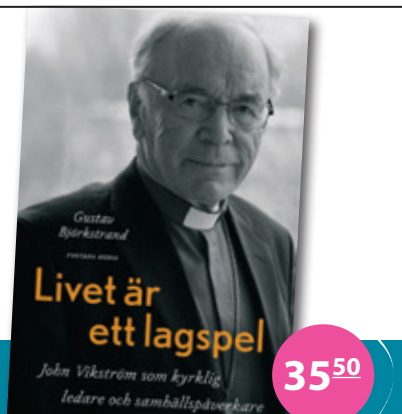
John Vikström som kyrklig ledare och samhällspåverkare

” Du har hört mina hjärtslag.

John Vikström till Gustav Björkstrand vid deras bokrelease.

En fyllig biografi om ärkebiskop emeritus John Vikström. Brett respekterad för sin etiska hållning, hårt kritiserad, alltid lyssnad till. I 28 år var han biskop under en turbulent tid med många vägval för kyrka och samhälle.

Inb. 447 sidor

FLORSOCKER ÄR praktiskt att använda om man vill dölja skavanker och få bakverk att se snyggare ut än de egentligen är.

Kakan som håller mer än den lovar

ÄTA TILLSAMMANS.

Låt inte den här citronkakans utseende hindra dig från att bjuda på den när du har gäster. Det är smaken som räknas!

TEXT: **BIANCA HOLMBERG**
FOTO: **ERIKA LINDSTRÖM**

Jag tycker mycket om att testa nya recept och ibland får jag för mig att jag bara måste använda en viss ingrediens i en kaka eller vad det nu är jag ska baka. Citron hör till de ingredienser jag inte har använt så mycket, men så hittade jag ett recept där citron ingick och fick lust att testa.

Jag har turen att jobba på ett ställe där vi har gemensamma kaffepauser, så jag utsatte mina kolleger för mitt citronexperiment. Just den dagen hade jag dess-

utom bakat en annan kaka, det var något chokladigt och bärigt som såg mycket trevligare ut än den stackars citronkakan. Detta trots florsockret som jag pudrade över för att, om möjligt, förbättra den arma kakans utseende en aning. Efter en stund var det i alla fall någon som vågade sig på citronkakan och döm om min förvåning när flera av kollegerna snart satt och höjde den till skyarna. Tydligt var det ett lyckat koncept att skipa hälften av sockret så att citronens syrlighet kom till sin rätt och att låta kakan stå i kylan över natten.

Bli alltså inte rädd när kakan kommer ur ugnen. Det är bara att ta fram florsockret!

CITRONKAKA

BOTTEN

- 3 dl vetemjöl
- 1 ägg
- 100 g smör
- 2 msk socker (strösocker eller farinsocker)

FYLLNING

- 2,5 dl socker (strösocker eller farinsocker)
- 6 ägg
- 1 dl vetemjöl
- 2 dl pressad citronsaft
- finrivet skal av 2 citroner

- Riv citronskalet och pressa saften ur citronerna. Vispa socker och ägg pösigt. Blanda i mjöl, citronskal och citronsaft.
- Häll fyllningen över den förgräddade botten och grädda kakan i nedre delen av ugnen i 175 grader i 40–45 minuter. Kakan blir mörk ganska fort, så täck den med bakplåtspapper eller aluminiumfolie efter en stund.
- Låt svalna, gärna över natten, skär i rutor och pudra över florsocker. Se till att kakan varken är varm eller kylskåpskall när du pudrar över florsockret, för då försvinner sockret snabbt in i kakan.

VÅGA FRÅGA

Kan kristna tatuera sig?

JAN-ERIK NYMAN är prost och pensionerad kyrkoherde och svarar på läsarfrågor om tro och kyrka.

Många av mina vänner tar tatueringar nu men jag känner mig osäker på om det är rätt. Vad säger Bibeln om tatueringar? Hur är det om jag vill tatuera ett bibelställe eller något annat som skulle fungera som diskussionsöppnare kring tro tillsammans med andra?

FRÅN ATTHA varit ett fenomen som länge knöts till sjöfart och garvade sjömän har tatueringen under senare år blivit synnerligen allmän. Folk ur alla åldersgrupper och samhällsklasser låter tatuera sig, påstår en tatueringsexpert. Han har i medeltal två kunder per dag.

EN ENDA GÅNG nämner Bibeln 2000 ordet "tatuering". I Tredje Moseboken står det: "Ni skall inte klippa håret vid tinningarna, inte kapa av skägget och inte rista några märken på er kropp för någon som är död. Inte heller skall ni tatuera er" (19:27). Svenska Folkbibeln använder inte ordet tatuering utan översätter stället med: "Ni skall inte rista märken på er kropp för någon död och inte heller bränna in skrivtecken på er." Sammanhanget handlar om hur Herren varnar Israels folk för att tillägna sig sedvänjor som ingick i de omkringboende folkens avgudadyrkan.

De olika översättningarna och textsammanhanget ger anledning till grundlig eftertanke om man planerar en tatuering. Vad vill man säga med sin tatuering? Hur tolkar omgivningens tatuering?

JAG TALADE MED en varmt troende person om hans tatuering, som han låtit göra för några år sedan, och han gav mig lov att referera hans tankar. Han hade låtit göra tatueringen under en period av sökande och brottning med tron och livet. Nu, när den svåra tiden är över, skulle han inte tatuera sig på nytt. Men han ångrade ändå inte tatueringen, som har ett bibliskt motiv och på sitt sätt har hjälpt honom igenom en svår period.

Tatueringen jag talade med menade att de flesta som låter tatuera sig är klart medvetna om vad de vill med sin tatuering.

DET ÄR JU inte ovanligt att man ser människor som tatuert bibelställen på sin kropp, exempelvis Joh. 3:16 har jag sett. Det är klart att en sådan anteckning på synlig plats på kroppen på sitt sätt blir ett kristet vittnesbörd. Ett kors kring halsen eller biskop Lönnebos pärlor Frälsarkransen fungerar i det avseendet också bra.

Man behöver nog inte skuldbelägga sig själv eller andra för en tatuering. Men jag vill upprepa hur viktigt det är att tänka över vad man själv vill säga med en eventuell tatuering och hur andra kan uppfatta den.

"De flesta som låter tatuera sig är klart medvetna om vad de vill med sin tatuering."

Fråga KP:s expertpanel

I KP:s frågespalt besvaras frågor om tro och andlighet av präster i den lutherska kyrkan. Frågor om relationer, hälsa, familj och fostran besvaras av sjukskötare och kyrkans familjerådgivare. Redaktionen behöver ditt namn och dina kontaktuppgifter, men du får gärna ställa din fråga anonymt i tidningen. Redaktionen väljer och redigerar frågorna. Adressen är redaktionen@kyrkpressen.fi eller Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet "FRÅGA". Panelen besvarar frågor endast i tidningen.

PÅ TVÄREN MAY WIKSTRÖM

Det sista telefonsamtalet

Hon finns fortfarande kvar bland mina telefonkontakter på listan Favoriter.

Hon finns också fortfarande kvar i mina tankar varje gång jag stegar ut på gatan, sitter

och väntar på bussen, har en stund att pusta ut därhemma.

Men hon svarar inte längre. Och varje gång tanken "jag kunde ringa" kommer, följs den av sorgen över att inte kunna göra det. Det är ändå en stillsam sorg. Välruvad.

När hon släppte taget om livet var det inte utan lättnad och befrielse över att allt det svåra, ledsamma och hopplösa var över.

Flera år har jag väntat och varit rädd för det där ena telefonsamtalet. När det väl kom från min syster en sen och månlyjus sensom-

markväll, så var det inte så svårt som väntan på det hade varit.

Men jag hade inte varit beredd på hur mycket jag skulle sakna vardagsamtalen. Oftast var det jag som ringde. Telefonen blev alltmer en utmaning på äldre dagar.

De korta pratstunderna var ibland nästan som ritualer. Vi bytte samma ord – alla de vanliga, om värdar, mat, dagen, barnbarnen och hälsan. Variationerna var så små att samtalen blev nästan identiska. Ibland var jag lite frustrerad över det. Att vi talade, men

egentligen inte sa någonting alls.

Nu är det just det jag saknar. Hon, som uppskattade mitt alldeles ingenting-speciellt-prat fattas mig. Hon som lyssnade, om inte annat så bara för att höra min röst. Och jag saknar att höra hennes.

PILGRIMSLED. När förlängningen av Sankt Olavsleden står klar 2019 blir pilgrimsleden närapå unik. Även om medeltida pilgrimer gärna färdades med båt är det få moderna leder som korsar havet.

Pilgrim över havet

TEXT: JOHAN SANDBERG

– Man kan ta färjan i skärgården men vi vill erbjuda en möjlighet för vandrarna att ta sig över havet på medeltida vis, med segelfartyg, säger **Christian Pleijel**. Då köper vandrarna en båtplats åt sig under vandringsleden.

Pleijel är ordförande i Föreningen Franciskus på Kökar, en av de åtta parterna i projektet *Pilgrim på havet* som ska skapa en pilgrimsled från Åbo domkyrka över Åland till Sverige.

Föreningens vision är att vandrarna ska kunna segla åländska storbåtar och andra segelfartyg mellan öarna. Man vandrar över öarna och möts av en båt på andra sidan. Så vandrar man vidare på nästa ö tills man når den åländska huvudön vid Lumparn.

– Från Jomala kyrka vandrar man till Eckerö och tar färjan till Grisslehamn därifrån. Någon segling över Ålands hav med storbåt erbjuder vi inte.

Från Grisslehamn går leden via Gävle, Söderhamn och Hudiksvall till Kårböle och vidare över fjällen till Nidarosdomen i Trondheim. Leden kommer att höra till den så kallade Helgonleden, en av de många grenar av Sankt Olavsleden som leder till Trondheim. Kyrkpressen hade ett reportage från en av grenarna i nummer 36/2016.

Exakt hur lång vandringsleden från Åbo till Trondheim blir, hur man ska ta sig över vattnet och hur länge vandringsleden eller cykelfärden tar vet man ännu inte.

I oktober ska en grupp turismstuderande från Novia provvandra ruten. De får med sig en lång lista på frågor de ska ha svar på. Några av frågorna är var man får köpa mat på vägen, var vandrarna kan övernatta, om mobiltelefonnätet har täckning och hur länge vandringsleden räcker, säger projektets koordinatör **Nina Söderlund** på Centret för livslångt lärande vid Åbo Akademi.

Hon uppskattar att Sankt Olavsleden nu förlängs med 625 kilometer från Åbo till Kårböle. Då man vandrat så långt har man kommit lite längre än halvvägs. Då återstår bara 564 kilometer till slutpunkten Nidarosdomen.

Kungen blev helgon

Sankt Olavsleden är en medeltida led som pilgrimer vandrade i den norska vikingakungen **Olav II Haraldssons** (995–1030), även kallad Olav den heliges, fotspår. Han döptes 1013 i Frankrike och hyllades som en kung i Norge. Efter tretton år vid makten förvisades han och levde i landsflykt i Novgorod i Ryssland. Han stupade 1030 i slaget vid Stiklestad i ett försök att återta makten.

Efter Olavs död blev han helgonförklarad och pilgrimer började vandra vägen han tog från Novgorod över Åbo, Åland och Sverige till Norge. Pilgrimsvandringarna pågick i femhundra år och upphörde efter reformationen. På 1980-talet vaknade intresset för pilgrimsvandringarna på nytt med Jakobsleden till Santiago de Compostela som en av de mera kända lederna. Sedan 2010 är pilgrimsvägarna till Trondheim en europeisk kulturväg; Route of Saint Olav Ways.

– Över femtusen kilometer av Sankt Olavsleden har redan återskapats i Sverige och Norge, säger Söderlund.

Elisabeth Andersson på föreningen Pilgrimstid i Sverige som arbetar med pilgrimsleder och vandringar beskriver Sankt Olavslederna med bilden av ett floddelta. Man kan nämligen ansluta sig till leden från flera hamnar i Sverige.

– De flesta medeltida pilgrimer började sin vandring hemifrån, säger hon. Därför finns det så många leder. Olav och hans här färdades vid flera tillfällen genom Sverige och tog då olika vägar. Men inte bara den väg Olav Haraldsson själv tog är intressant, det är även spännande att tänka

DE ÅLÄNSKA storbåtarna ska segla pilgrimsvandringarna mellan öarna i skärgården.

FOTO: CHRISTIAN PLEIJEL

KARTA: CHRISTIAN PLEIJEL

på de olika vägar som pilgrimerna tog. Visionen är att leden ska återuppstå i sin fulla längd ända från Novgorod. Men när och om det blir av är ännu oklart.

– Chefen för Novgorods center för arkeologisk forskning är i alla fall positiv till tanken. Och så vet vi att nunnorna i ett ortodoxt kloster där lovat be för att leden ska bli verklighet, säger Andersson.

Med redan nu står det klart att leden startar i Åbo om tre år. För det har man fått finansiering av EU:s "Central Baltic Program" för projektet. Åbo Akademi, Novia Föreningen Franciskus på Kökar, Sottunga kommun, Pargas stad, föreningen Pilgrimstid och Söderhamn och Osthammar kommuner i Sverige är samarbetspartner. Jomala försam-

”Det är svårt att återskapa den historiska pilgrimsleden. Många av öarna i skärgården fanns inte på medeltiden.”

Nina Söderlund

ker lederna ska de också ordna informationspunkter på Kökar och Jomala, skylta de medeltida sevärdheterna på Hamnö och engagera båtar och fartyg som vill segla pilgrimer från Nagu eller Korpo via Kökar och Sottunga till Jomala.

Detta ska föreningen göra tillsammans med lokala personer, företagare och organisationer som vill vara med i satsningen. Marknadsföringen av leden gör föreningen tillsammans med de övriga parterna i projektet.

– Det är ett fantastiskt projekt som vi är glada över att få vara med om, säger Pleijel.

Arbetet har redan börjat. Det har gjorts testvandringar och förra veckan höll föreningen ett första informationsmöte. Den 19 november hålls ett stort seminarium i Korpoström.

– I vår ordnar vi studieresor för företagare till Vadstena och Trondheim för att lära oss möta pilgrimernas behov. I vår ska vi också börja provsegla.

Storbåtararna har en akterruff i vilken det går att övernatta. Man kan därför tänka sig att vandraren köper sig en båtplats med övernattnings.

– Det är svårt att säga hur länge leden kommer att ta över skärgården. Eftersom seglingen är mera beroende av vädret är det lättare att beräkna hur länge det tar att vandra än att segla, säger Pleijel.

På Kökar är Hamnö, där kyrkan står, ett givet etappmål. Där finns också ruiner av ett gammalt Franciskus-kloster.

– I prästgårdens gamla ladugård håller föreningen på att iordningställa ett enkelt härbärge för vandrarna. Härbärget saknar el och gästerna får tvätta sig i sjön. Men det finns även bättre utrustade hotell och gästhem på Kökar.

Eftersom Sankt Olavsleden är en pilgrimsled drömmer Pleijel om andliga ledare.

– Det är någon som kan ta det andliga ansvaret och vara ledare för grupper.

LEDEN PASSERAR
Sankt Olavs-
kyrkan i Jomala.
FOTO: ARKIVBILD/
MIRA STRANDBERG

ÖVER FEMTUSEN
kilometer vandringsled är redan utmärkt med Sankt Olavskorset. FOTO: ARKIVBILD/KAJ AALTO

ling är en av flera associerade parter.

– Rutten ska markeras och vi ska göra digitala kartor och informationspunkter, säger Söderlund.

Lederna kommer att gå längs befintliga vägar som inte är livligt trafikerade.

– Det är svårt att återskapa den historiska pilgrimsleden. Många av öarna i skärgården fanns inte på medeltiden.

Nina Söderlund ser Sankt Olavskyrkorna på Nagu och Jomala som naturliga delmål.

– Det finns 500 kyrkor på olika håll som namngetts efter Sankt Olav. Nagu och Jomala kyrkor är två av dem. Någon annan koppling till Olav har kyrkorna inte, säger hon.

Söderlund räknar inte med att pil-

grimsleden ska bli lika populär som Santiago de Compostela. Och det vill hon heller inte att den ska bli.

– Vi vill inte ha hundratusentals pilgrimsvandrarare i skärgården. Det klarar inte den känsliga naturen av. Men med några tusen vandrare hoppas vi skapa en längre turistsäsong i skärgården från april till oktober.

Utbyggt om tre år

Även om all behövlig information och service längs leden blir utbyggt först om tre år kan man redan vandra leden. Christian Pleijel har upptäckt att intresset för vandring i skärgården ökat.

– Allt flera besökare vid Franciskusfesten som vi ordnar varje sommar har kommit seglande till Kökar och vandrar den sista biten, säger han. Det är också orsaken till att föreningen engagerat sig i vandringsleden.

Föreningen har ansvar för att ställa vandringsleden i ordning för etappen från Galtby till Eckerö med undantag för Sottunga. Där är kommunen en egen part i projektet. Förutom att mar-

MOTGÅNG. – Redan innan Joshua föddes såg vi att alla inte blev friska efter att vi bett för dem. Men när det handlar om vårt eget barn är det en smärtsam insikt. Ändå står vi fast vid att Gud är god, säger Paul och Becky Harcourt.

De håller fast vid Guds godhet

TEXT OCH FOTO: MARI TURUNEN

– De svårigheter vi har i livet kan överraska oss eftersom vi förväntar oss att livet ska vara trevligt och att motgångar ska vara korta, övergående störningar. Men när vi är med om något svårt tvingar det oss att verkligen grubbla över hur vi ska fortsätta och hur vi kan hjälpa andra som kämpar med olika utmaningar, säger **Paul Harcourt**, kyrkoherde i den anglikanska församlingen Woodford Wells i norra London.

I sommar besökte Paul Harcourt Rovaniemi tillsammans med sin fru **Becky**. Med sig hade de ett team med unga vuxna, och tillsammans fick de predika och be för människor, något som är nytt och inspirerande för dem.

Till familjen Harcourt hör också den 17-åriga sonen **Joshua**, som är svårt autistisk, och 14-åriga **Rachel**, som nyligen diagnosticerades med Aspergers syndrom. Att familjen har specialbarn har format deras vardag.

– Joshua fick sin diagnos då han var tre år. Å ena sidan var det en lättnad, å andra sidan var diagnosen svår att acceptera. Han är annorlunda än andra barn, säger Becky.

Fart och faror

Under de första fem åren delade föräldrarna på nattvaket, för Joshua sov inte. I dag är hans utveckling på samma nivå som hos en tvååring, och han behöver hjälp med både kommunikation och vardagliga bestyr. Han går i specialskola, och det är svårt att komma iväg på morgonen eftersom Joshua inte gillar kläder. Föräldrarna klär på honom, borstar hans tänder och sätter skorna på hans fötter.

– Han klagat ofta då vi klär på honom och säger ”Jag är ledsen”.

Hemma trivs han bäst naken, men Paul Harcourt säger att pojken efter år av tjat lärt sig att när man kommer ner till bottenvåningen måste man ha åtminstone shorts på sig.

– Det händer också att han rymmer. När han var liten kunde det vara lustigt att se honom springa omkring på gatan, men när det är en stor karl som gör det fastnar skrattet i halsen. Våra dörrar och fönster är alltid låsta, säger föräldrarna om sitt hus, en prästgård alldeles intill kyrkan.

Joshua uttrycker sig också fysiskt. Om han är glad studsar och hoppar han. Om han vill ha något ställer han sig framför

sina föräldrar och leder dem till det föremål han vill ha. Familjen har gett upp alla planer på att resa tillsammans, det blev för farligt och svårt. En gång då de besökte USA lyckades Joshua hoppa ner i Missourifloden, eftersom han inte inser vilka faror sådana tilltag kan leda till.

– Vi klarar oss med honom eftersom vi håller fast vid vardagens rutiner. Om han blir frustrerad blir han aggressiv, och det märker vi under skolloven. Då händer det att saker går sönder och att det blir stökigt i huset.

Det är ofta värst i badrummet, där pojken kan kladda avföring omkring sig. Hans vattenlekar har åstadkommit sådana vattenskador att en del av rappningen i vardagsrumstaket, på våningens under, har trillat ner.

Ur isolationen

Hur orkar föräldrarna med det här? – Det har funnits perioder då jag har tänkt att om det här fortsätter så är vi illa ute, medger Paul Harcourt.

Becky har tvingats inse att hon inte förmår hålla hemmet så rent och fint som hon önskar.

– När jag känner mig frustrerad över skrämor eller fläckar därhemma måste jag påminna mig själv om att jag vägrar förlora tålamodet för en så liten sak.

De har märkt att ju mer en människa lider, desto mer tenderar hon att isolera sig.

– Som föräldrar till specialbarn frestas vi att se på andra familjers friska barn och känna avund och bitterhet. Det kan leda till stor ensamhet, säger Becky.

Hon menar att det är bra att känna igen de här känslorna, men man får inte fastna i dem.

– Vi måste kämpa oss igenom dem, fram till en gemenskap med Gud och andra människor, men samtidigt vara ärliga om vad vi går igenom.

Hellre kram än ord

Paret har stött på många olika reaktioner då de berättat om sin familj. Det finns människor som inte klarar av lidande och säger saker bara för att göra det mindre obekvämt för sig själva.

– Det tröstar mig inte alls att få höra att Gud måste tycka att vi är väldigt speciella eftersom han gav oss ett specialbarn. Då jag hör något sådant får jag bara lust att säga att i så fall vill jag inte vara särskilt speciell, säger Becky.

Hon känner sig välsignad då någon kramar henne eller visar hänsyn mot Joshua. Paul vill att församlingen ser

hur deras familj ser ut.

– Det finns saker hos Joshua som vi verkligen älskar. Han är en unik och jätterolig kille, säger Paul och letar fram sin mobil. Där finns ett foto på Joshua som klätt sig i en tub av blått tyg, en lektunnel för barn, med en gymnasitiboll som mage.

– När jag har ett möte hemma hos oss kan han bara gå förbi och se ut så här, utan att säga ett ord, säger Paul och skrattar gott.

Kyrkoherdens exempel har uppmuntrat föräldrar till andra specialbarn att söka sig till kyrkan. I kyrksalen finns ett specialutrymme för just de här barnen.

Församlingen i Woodford Wells satsar på bön och lovsång. Många har tyckt att atmosfären i kyrkan känns både lugnande och kärleksfull.

– När vi ber, verkar Gud. Något sker varje gång, försäkrar Becky.

Vännerna har gjort deras vardag lättare genom att finansiera extra lediga dagar och låta reparera badrummet så att det inte längre skadar huset om badkaret svämmar över. För några år sedan erbjöds de hjälp med Joshuas vård, och det har gett Becky chansen att ha fler sociala kontakter och resa tillsammans med Paul.

– Det är normalt att vi kämpar med svårigheter i livet, men det viktigaste är de val vi gör under den kampen. Vi vill vittna om att Gud kan göra saker i våra liv, säger Becky.

Varför inte lovprisa?

En påsk höll Joshua hela familjen vaken genom att föra oljud. Trött och frustrerad gav Becky Gud goda råd: ”Låt pojken bli tyst och låt honom somna. Vet du inte att Paul har en stressig dag i morgon, det är påsk!” Mitt i ilskan kom en ny tanke: Tänk om du inte skulle klaga, tänk om du lovprisade i stället.

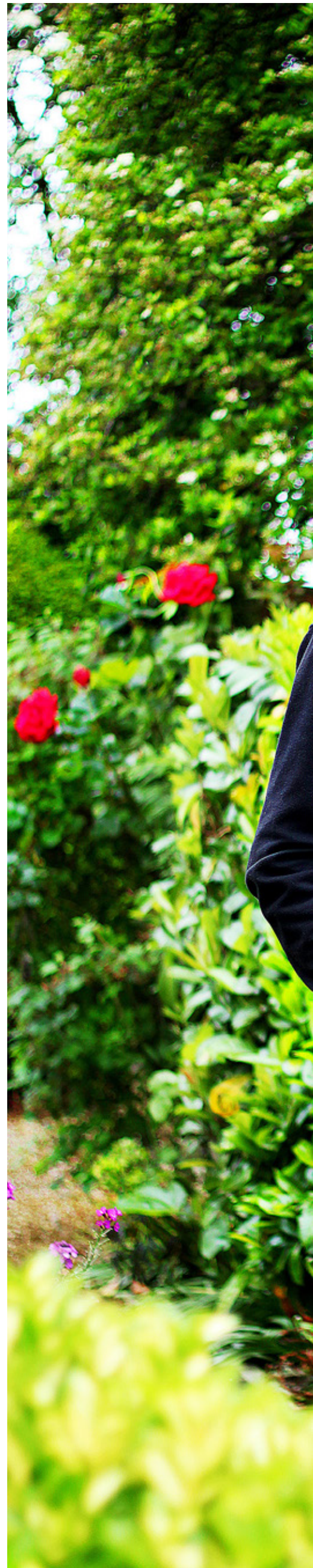
– Jag började sjunga sången *Blessed be the name of the Lord*, en sång som baserar sig på Jobs bok. Efter en kvart var det tyst i huset. Jag gick och la mig och drömde en dröm som fick mig att inse att vi är trygga, att Gud tar hand om oss. Att jag klagat är som att borra ett hål i vår båt, och då läcker vattnet in.

Paul och Becky Harcourt har slutat ställa sig frågor som ”varför jag?” och frågor i stället ”vad nu?”.

– Jag klarar kanske inte av det under resten av mitt liv, men jag litar på att Gud ger mig kraften att orka med det i dag, säger Becky.

PAUL OCH BECKY

HARCOURT är tacksamma över att den hjälp de får med att sköta sonen Joshua har gjort det möjligt för dem att resa tillsammans – bland annat till Finland.

”Det har funnits perioder då jag har tänkt att om det här fortsätter så är vi illa ute.”

Paul Harcourt

VEM?

- **Paul Harcourt** är kyrkoherde i församlingen Woodford Wells i norra London. Till familjen hör frun Becky och två specialbarn.
- **Från början** av oktober är Paul Harcourt nationell ledare för Storbritanniens New Wine-nätverk.
- **New Wine** är ett nätverk som har som mål att förnya de anglikanska församlingarna i England. Därifrån har det spritt sig till hela världen. Också i Finland har det sedan 1990-talet ordnats många New Wine-evenemang.
- **Lär mer** (på finska) på www.newwine.fi.

Jobs lärjungar

– **Jobs bok har hjälpt oss mycket, för den är inte en beskrivning av lidande i allmänhet utan av en djupt troende mans lidande, säger Paul Harcourt.**

Han påpekar att Jobs exemplariska tro är något som diskuteras till och med i himlen. Då utmanar satan Gud och menar att Job håller fast vid sin tro bara för välsignelsernas skull. Om de skulle tas ifrån honom, då skulle han säkert förbanna Gud.

– En god man har alltså en anklagare, satan. Det här påminner oss om att vi för en ständig kamp, menar Paul Harcourt.

Lovad vare Herren

Gud vägrar slå ner Job, med drar bort sitt beskydd och låter satan förverkliga sina planer gällande allt Job äger. När tjuven stjälar, dödar och förstör förlorar Job sin boskap, sina tjänare, sin egendom och sina barn.

I sin bedrövelse säger han: "Naken kom jag ur min moders liv, naken vänder jag åter. Herren gav och Herren tog, lovat vare Herrens namn."

– Job visste att allt han ägde var sådant han fått av Gud, och han klarade av att lita på Gud också då allt togs ifrån honom. Han anklagar inte Gud. Hur skulle vi klara oss i en motsvarande situation? Vi tar ofta de goda sakerna som en självklarhet, men när något ont händer tolkar vi det som att Gud attackerar oss personligen, funderar Becky Harcourt.

Jobs lidande djupnar då satan drabbar honom med varbölder och han isoleras från samhället omkring sig. Den man som sitter ensam i askan, mannen som i början av berättelsen beskrevs som Östlandets mäktigaste, är en så sorglig syn att hans vänner brister i gråt då de ser honom.

Jobs hustru uppenbarar sig en enda gång i texten. Hon uppmanar Job att förbanna Gud och sedan dö.

– Hon kräver att Job ska ge upp tanken om att Gud är god och rättvis, eftersom deras egen erfarenhet strider mot den. Hustrun har upplevt samma förluster som Job, med undantag av hudsjukdomen. Hennes smärta påminner oss om att det svåraste uppdraget kan vara att stå ut med ett liv så nära den som lider, menar Paul.

JOB ANKLAGAS av sina vänner. Målning av William Blake, 1805.

Rättfärdiga prövas

Jobs vänner, som kommer för att trösta honom, börjar bra genom att helt enkelt sitta tysta intill honom. Men allt blir fel då de öppnar munnen. De klarar inte av Jobs klagan, de måste bortförklara hans lidande. De blir sårade och dömer honom på felaktiga grunder.

– De har ingen uppfattning om den andliga kamp som ligger bakom allt. De har inte insett betydelsen av att vänta på Gud.

Trots vännernas klumpighet driver inte Job bort dem, och han vänder inte heller Gud ryggen. Det här har varit en viktig lärdom för familjen Harcourt.

– Vår rättfärdighet prövas. Gud uppskattar rättfärdigheten allra mest, och satan ger inte upp försöken att attackera den. Jobs bok är inte svaret på alla våra frågor, men den hjälper oss att betrakta våra liv på ett nytt sätt, säger Becky.

Mitt i den smärta som förlusterna orsakat säger Job de ord för hör till Gamla testamentets mest profetiska och inspirerande: "Jag vet att min befriare lever och till sist ska träda fram på jorden. Här, med min kropp, vill jag skåda Gud, ja, honom vill jag skåda, jag vill se honom med egna ögon, inte som en främling." (Job 19:25–27)

– Slutet av Jobs bok är inte enbart en beskrivning av ett lyckligt slut, den är också en glimt av framtiden, av en ny skapelse, sammanfattar Paul Harcourt.

ELLIPS

Om lättja

”Jag åkte taxi”, berättade religionshistorikern **Karen Armstrong** i ett samtal vid bokmässan i Göteborg. När chauffören fick veta att hennes arbete är att forska i religioner sa han: Ja, religionerna är ju ansvariga för alla krig i världen. Hon verkar fortfarande arg när hon berättar om diskussionen.

– Intellektuell lättja! fråsar hon. Intellektuell lättja!

Och vilken lättnad jag känner i den stunden: över hennes ilska, över svaret, framför allt då vi som ofta vill säga något trevligt om religion får känna oss som om det är vi som är dumma.

Förstår inte folk, dundrar Armstrong, att före den västerländska kulturen som utvecklades på 1800-talet, så fanns det ingen skillnad mellan religion och politik, och så är det fortfarande i stora delar av världen. Religion och makt har varit så tätt sammanflätade att de inte gått att åtskilja. På medeltiden skulle själva tanken ha varit befängd.

Och samtidigt är kristendomen en religion som uppstod under romerskt förtryck, en frihetens religion, en motståndsrörelse. Några hundra år senare meddelar kejsar Konstantin att han är kristen regent. Och sen börjar det gå snett, eller hur.

Och islam, menar hon, den form av islam som uppstått i Saudiarabien och nu sprids på andra håll, det är som om en liten, udda extremkristen sekt från den amerikanska mellanvästern plötsligt skulle erövra världen.

Gör det inte för lätt för er, vill hon säga. Det är mycket svårare än ni tror.

Så budskapet som hon riktar till taxichauffören slungas tillbaka, mot oss.

Akta er för intellektuell lättja. Den finns närmare er än vi tror. Kanske till och med hos mig.

■ SOFIA TORVALDS

”Som en fyrbåk som sprider en strimma ljus”

BIOGRAFI. Som biskop satte John Vikström sig själv på spel på ett sätt som det finns få motsvarigheter till. Det säger Gustav Björkstrand, som samlat Vikströms gärning mellan två pärmar.

TEXT OCH FOTO: CHRISTA MICKELSSON

När ärkebiskop **John Vikström** gick i pension bestämde han sig för att aldrig skriva en biografi över sitt liv. Nu har biskopskollegan och professorn **Gustav Björkstrand** gjort det åt honom.

– Jag upphör inte att överraskas över hans mångsidighet. Hur var det ens möjligt att så många människor, under en så lång tid, vände sig till honom i så många olika frågor?

Den stora finlandssvenska filosofen **Georg Henrik von Wright** liknade John Vikström vid en ”fyrbåk som sprider en strimma av ljus i vårt allt mera förvirrade samhälle”.

När John Vikström blev biskop efter det stormiga 60-talet var de radikala strömningarna starka och kritiken mot kyrkan intensiv på många håll. Den tidigare biskopen **Karl-Erik Forsell** ansåg att han inte kunde svara på utmaningarna och trodde att Vikström, på ett helt annat sätt, skulle kunna föra en diskussion med kulturlivets representanter.

Det skulle visa sig att han hade rätt. Att Vikström vann respekt också i de kyrkokritiska kretsarna berodde delvis på hans ödmjukhet, tror Björkstrand.

– Han lyckades till exempel överbrygga mycket av klyftan mellan kyrkan och arbetarrörelsen. Inom kyrkan hade det funnits en tendens att bara se den kritik som arbetarrörelsen riktade mot kyrkan. Men John Vikström medgav att kyrkan hade handlat fel, att det fanns rättfärdiga krav hos arbetarrörelsen och att kyrkan inte hade förstått att vara solidarisk och måste göra bättring.

Vikström själv säger att det var med Kristus för ögonen som han mötte de radikala vänsterrörelserna.

– Den bild som gavs av kyrkan var

GUSTAV BJÖRKSTRAND säger att John Vikströms gedigna utbildning, analysförmåga, tålmod och arbetskapacitet var nycklar till hans framgång.

att den är en institution som binder och gör livet trängre för människor. Det kan den i och för sig göra, men i den situationen insåg jag att det ju är tvärtom. Kyrkans uppgift här i världen är att vara en befrielseörelse, från orättvisa, diskriminering, från synd, ja till och med från död, säger Vikström och ber med glimten i ögat om ursäkt för att han börjat predika.

Anklagades för irrlära

Björkstrand konstaterar att John Vikström medvetet gick in för att förändra kyrkan.

– Om han inte varit så aktiv i frågan är jag inte säker på att kyrkan hade vikt de första kvinnliga prästerna re-

JOHN VIKSTRÖM

håller den 450 sidor långa biografien om sig själv under armen efter boksläppet i Helsingfors.

Det är det lilla som räknas

TEATER

Allt som är underbart (Svenska teatern)

Regi: Ann-Luise Bertell
I rollerna: Dennis Nylund

Ni vet de där små stunderna i livet, ibland bara en millisekund långa, när ett litet fönster öppnas och ren

och skär lycka strömmar in? Det är de här ögonblicken som **Duncan Macmillans** monolog *Allt som är underbart* kretsar kring. Den brittiska komedin har landat i Svenskfinland, på Svenska teaterns Amos-scen, och det är skådespelaren **Dennis Nylund** som sitter i cockpiten.

Egentligen är upplägget allt annat än trivsamt och

FOTO: CATA PORTIN

muntert. Det finns barn som växer upp med en förälder som lider av allvarlig depression och Nylund förkroppsligar ett av dem. Vad ska han säga till sin mamma då hon försökt ta livet av sig? Jo, han listar alla de saker som gör livet värt att leva, allt från kramar till att skratta så att mjölken sprutar ut genom näsan.

Men vad hjälper en lista den människa som plågas av så djup ångest att den enda lösning som känns

som ett möjligt alternativ är att avsluta sitt liv? Däri är ligger ju ångestens väsen – att den bedövar och täcker in allt det som är underbart med en äcklig svart smet.

Det betyder inte att pjäsen inte skulle vara underbar. Dennis Nylund är en klippa. Den drygt timmeslånga föreställningen känns trygg och otvungen, till och med spontan. Någon utpräglad monolog är pjäsen inte. De sekvenser då Ny-

lund interagerar med publiken är viktiga och bidrar paradoxalt nog med både skärpa och avspändhet. En kanske ännu viktigare biroll har musiken i form av de serotoninhöjande snuttar som serveras publiken med jämna intervall.

Pjäsens råd till den som tycker att allt är så mörkt att inget längre är värt något lyder så här: Gör det inte. Allt blir bättre.

■ CHRISTA MICKELSSON

”Jag tror att få förstätt hur systematiskt en del motståndare gick in för att få bort honom som ärkebiskop.”

Gustav Björkstrand

dan 1988. I den frågan engagerade han sig på ett sätt som det finns få motsvarigheter till. Han la ner en oerhörd möda på att övertyga motståndarna med saklig analys och rationella argument. Det var så viktigt för honom att bevara kyrkans enhet, säger Björkstrand som tror att det faktum att motståndet mot kvinnliga präster ännu i dag florerar i vissa kretsar är något som fortfarande bekymrar John Vikström.

Den som försöker åstadkomma något samlar också på sig motståndare.

– Jag tror att få förstätt hur systematiskt en del motståndare gick in för att få bort honom som ärkebiskop.

I början av 90-talet anklagades Vikström för irrlära, något som inte hänt en biskop sedan 1600-talet. Det var hans liberala hållning gentemot homosexualitet som blev droppen för en del av hans motståndare.

– Man kan säga att han lämnades ensam åt ”vargarna”. Han fick så gott som obefintligt stöd av sina biskopskolleger.

John Vikström själv säger att han inte hade förväntat sig något annat än att han skulle stå ensam i den frågan. Och han tackar sitt dåliga minne för att han inte bär med sig några djupa sår från den här tiden.

– Men inte var det roligt att se vilka personer som skrivit under namnsamlingen mot mig, det kan jag erka.

På frågan vad han tycker om biografien behöver han inte fundera länge:

– Jag tycker att Gustav har kunnat fånga det jag velat. Han har hört mina hjärtslag.

• **Livet är ett lagspel** – John Vikström som kyrklig ledare och samhällsplanerare har utkommit på svenska på Fontana Media och på finska på Kirjapaja.

• **John Vikström** var biskop i nästan tre decennier, först för Borgå stift 1970–1982 och som ärkebiskop för hela kyrkan 1982–1998.

När moralen inte längre är lönsam

TEATER

Mor Kurage och hennes barn

Manus: Bertolt Brecht
Regi: Ulrika Bengts
I rollerna: Ylva Ekblad, Susanne Marins, Alexander Holmlund, Markus Lytts m.fl.
Spelas på Wasa teater till 29.10.

Mor Kurage och hennes barn utspelar sig under trettioåriga kriget. Mor Kurage reser runt med sin vagn och säljer det arméerna kan tänkas behöva – allt från bältesspännen till brännvin. Hon är en kvinna som kan tala för sig och hålla familjen, de tre mer eller mindre vuxna barnen, på benen. Kriget är hennes näringsgren, men barnen har hon tänkt hålla utanför krigsmaskineriet.

Det är kvinnorna som lyser starkast i pjäsen, med mor Kurage själv i spetsen. **Ylva Ekblads** Mor Kurage stiger fram som en rakryggad och driven kvinna. **Ulrika Bengts** uppsättning av pjäsen talar Kurage och hennes barn dialekt med varandra. Dialekten är en markör som håller ihop familjen, men blir mer än så. När Ylva Ekblad förmedlar barsk omsorg på Solfdialekt rotar hon inte bara mor Kurage i sig själv. Hon låter också den österbottniska publiken möta pjäsen på kulturell hemmaplan. **Susanne Marins** övertygar å sin sida i rollen som den stumma dottern Kattrin som kommunicerar med tecken och gester så att inte bara de teckenspråkskunniga förstår henne, utan hela salen.

Scenografen **Erik Salvén** har fört in ett för scen-

konsten främmande element: Vatten. Över scengolvet brer vattnet ut sig och skådespelarna klafsar genom det iklädda gummi-stövlar. Från taket kommer regnet ner i ridåer. Vattnet må vara dekorativt med sina speglingar och sina reflektioner, men det är mycket mer än ett dekorativt element. Det öses upp, det används för att diska kärl, det ger effekt åt ilska steg och närmast dansanta utsvävningar hos skådespelarna. Framför allt känns det som om vattnet är en symbol för krigets närvaro i berättelsen.

Mor Kurage och hennes barn är en pjäs skriven 1939 med handlingen förlagd till 1600-talet. Ändå känns det som om världen utanför teaterhuset gör den skrämmande aktuell. Det är en berättelse om människor som har förlorat sin moraliska kompass snarare än sitt hopp, människor som anser sig vara vanligt ordentligt folk som kommer i kläm i krigets maskineri – utan att våga se sitt eget ansvar. Samtidigt är det omöjligt att se ner på dem. Snarare blir de karaktärer att spegla sig i, karaktärer som visar vår egen förmåga att göra fel val, att inte stå upp för de ideal vi någonsin ändå har och vår egen oförmåga att vänta oss det värsta.

I det nuvarande samhällsklimatet är det lätt att sjunka ner i hopplöshet efter mötet med Mor Kurage. Som mediciner skulle jag vilja rekommendera filosofen **Joel Backströms** text i programbladet, en text som bland annat påminner oss om hur skiljelinjen mellan ont och gott inte går mellan olika människor utan inom var och en av oss, hela tiden.

■ ERIKA RÖNNGÅRD

MOR KURAGE (Ylva Ekblad) reser runt som marketenterska under trettioåriga kriget. FOTO: FRANK A. UNGER

På jakt efter en stulen barndom

FILM

Den lilla sparven

Regi: Selma Vilhunen

Ingen har väl påstått att barndomen skulle vara en enda dans på rosor – åtminstone inte Astrid Lindgren som förvisso lyckades med konststycket att kombinera

det vemodiga ”ensam hemma”-perspektivet med skoj, frihet och verklighetsflykt.

Men det är inte alla förunnat och man kan med rätta fråga varför det allt som oftast är de olyckliga minnes- och barndomsbilderna som slår igenom.

Mera om detta i **Selma Vilhunens** *Den lilla sparven* (Tyttö nimeltä Varpu), en film som tar avstamp i det här

med frånvarande vuxna med en ”nyhjälpös” agenda.

Filmen titel syftar på 12-åriga Varpu (**Linnea Skog**) som bor med sin mamma

(**Paula Vesala**) i östra Helsingfors. Det säger sig självt att det är lite si och så med ekonomin och knappast blir det bättre av att mamma Si-

ru, städföretagaren, gång efter gång hudar i bilskolan. Hon lyckas till och med glömma bort sin dotters födelsedag!

Följaktligen är det inte så märkligt att Varpu längtar efter sin pappa som enligt uppgift är bosatt i Uleåborg. Sedan går det som det går, att det tolvåriga flickbarnet på eget bevåg, i en stulen bil, sätter kurs på norra Finland.

Som sagt: det kan ibland bli lite tjatigt med barndoms-skildringar som med vuxna

ögon – och erfarenheter – tar sig an barndomens landskap. Å andra sidan är Vilhunen inte den som klär sig i helsvart. Energin och hoppet finns där, det är inte endast sura miner.

Men det som gör att man förmår pusta ut är unga, urstarka, Linnea Skog. Hon utstrålar en integritet som inte är av denna värld, en karisma och inre styrka som gör att Varpu i inget skede framstår som ett hjälplöst offer. Det tar man gärna med sig.

■ KRISTER UGGELDAHL

Mixa och Matcha

FRÅGESPORT. Mixa och matcha dina kunskaper i Kyrkpressens frågesport. Vår tävlande den här veckan är Björn Månsson. Konstruerad av Jesper von Herten.

MEDTÄVLARE: BJÖRN MÅNSSON

Namn: Björn Månsson.
Ålder: 63.
Yrke och/eller titel: Journalist och kommunalpolitiker.
Hemort: Helsingfors.
Favoritmat och -dryck: Tidigare öl, numera mineralvatten samt fisk i olika former.
Lyssnar helst på: Klassisk musik och politisk debatt.
Favoritidrottsgren och/eller -lag: En helsingforssvensks rätta svar är HIFK på den senare frågan. Ishock-

ey när Finland spelar.

Rekommendera en bok!: Victor Hugos Samhällets olycksbarn (Les Misérables), särskilt som musikal ...

Skulle vilja resa till: Kanske Kina. Nej, skriv Australien.

Tråkigaste hemgörat: Gillar att diska, det vill säga fylla diskmaskinen, men nog är ju städning det värsta.

Min åsikt om frågesporter: Gillar!

Höjdpunkt från sommaren: När vi var en vecka på resa med barnbarnen ute på landet i västra Tyskland.

Motto eller slogan: Livet är alltid värt att leva.

Om jag vore en biblisk person skulle jag vara: Petrus som kan anses vara den första påven.

FRÅGESPORTSRESULTAT: 15/25.

SMEKNAMN PÅ INVÅNARNA & HEMSTAD

a) Carioca	1) Rio de Janeiro
b) Gato	2) Madrid
c) Capitalino	3) Mexico City
d) Edokko	4) Tokyo
e) Portefío	5) Buenos Aires

Resultat: 3/5

ALVAR AALTOS VERK & ORT

a) En känd villa	1) Esbo
b) En känd kyrka	2) Norrmark
c) Ett känt bibliotek	3) Muurame
d) Ett känt sanatorium	4) Pemar
e) Ett känt vattentorn	5) Viborg

Resultat: 5/5

FINLANDSSVENSKA KVINNLIGA FÖRNAMN & NAMNSDAG 2016

a) Felicia	1) 6 januari
b) Nicole	2) 6 maj
c) Freja	3) 6 september
d) Harriet	4) 9 november
e) Svea	5) 9 december

Resultat: 1/5

OVANLIGA VIKTENHETER & SAMMA VIKT I GRAM ELLER KILO

a) 1 grain	1) ca 0,065 gram
b) 1 uns	2) ca 3 gram
c) 1 batman	3) ca 28 gram
d) 1 dirham	4) ca 6 kg
e) 1 bismerpund	5) ca 10 kg

Resultat: 1/5

FINLANDS STATSMINISTRAR & PÅSTÄENDE

a) Castrén	1) Grundade en känd advokatbyrå
b) Tanner	2) Utvecklade läran om olika skogstyper
c) Cajander	3) Hette ursprungligen Thomasson i efternamn
d) Fagerholm	4) Jobbade som ung hos många olika frisörer i Helsingfors
e) Rangell	5) Dömdes i krigsansvarighetsrättegången till 6 års fängelse

Resultat: 5/5

Svaren:
Smeknamn på invånarna & Hemstad: a-1, b-2, c-3, d-4, e-5
Alvar Aaltos verk & Ort: a-2, b-3, c-5, d-4, e-1
Finlandssvenska kvinnliga förnamn & Namnsdag 2016: a-3, b-5, c-2, d-1, e-4
Ovanliga viktenheter & Samma vikt i gram eller kilo: a-1, b-3, c-5, d-2, e-4
Finlands statsministrar & Påstående: a-1, b-3, c-2, d-4, e-5

SANNIS KÖK

LUNCH & FESTMAT
Tel. 7221680
Lunchbuffé

må-fr 10.30 - 14.00

Hos oss kan du ha fest och möten. Vi står även till tjänst med catering. Välkommen!

www.sanniskok.fi/sv/

Boka julfesten i god tid

Solkulla

Sollkullav. 65. J:stad

Boka julfesten redan nu!

Pizzabuffé
fredagkvällar kl. 17-20

Konferensutrymme
för 24 personer

Tel. 06 346 4392
Öppet må-to 9-20,
fre 9-22, lö 10-22, sö 11-20

Välkommen!

Fjärdens Kaffestuga

tel. 385 0366, Oravais

Lunch alla dagar 11-15

Öppet månd. - tors. 9-19
 fred. - lörd. 9-22
 sönd. 9-19

Smakliga luncher vardagar
kl. 10.30-14.45

Catering inför höstens och
julens fester

Vaskiluodon Ruokala Skeppsredaregatan 3, Vasa
Vasklot Matservering Tel. 050-5431528

Växthusrestaurang

Kom ihåg
farsdag 13.11

Julbord och jullunch
i exotisk miljö

Bäcklidvägen 476, 64200 Närpes
Telefonbeställningar: 040-5108124
www.lindskok.fi

Välkommen till Uffes i Purmo!

Till fest & vardag

- » smakliga luncher varje vardag 11-13
- » à la carte restaurang för 100 personer
- » catering, allt från större fester till hemmamiddagar
- » smörgåstårter
- » söta tårter
- » café & kiosk
- » lösglass
- » goda pizzor
- » grillmat

Boka julfesten i god tid

Uffes
M A T & C A F É

Vi har öppet 7 dagar i veckan
tfn 727 2255
Purmovägen 471, Purmo
www.uffes.fi

- Lunchbuffé vardagar 10.30-14.30
- Beställningsrestaurang
- Kabinett
- Cateringservice

Algotsvägen 2, Närpes Tel. 040-3575232

**Behöver Ni utrymme för festen,
Kom så ordnar vi resten.**

- * Lunchbuffé vardagar kl. 10.30-14
- * Pizza-meny vardagar från kl 15 fram till en timme innan stängning
- * 60 sittplatser i restaurangen och 36 på terrassen
- * Vi erbjuder också Ala cartemeny och privatbeställning vid behov.
Ring, så ordnas det!

Boka julfesten i god tid

Restaurang **Marina's**
Ravinsola

Södra Terjärsvägen 10, Terjärv
045-804 7898,
www.restaurang-marinas.fi

INKAST BJÖRN VIKSTRÖM

Änglar skänker hopp om trygghet

INOM HELSINGFORS samfällighet brukar man dela ut små kort till de nya skoleleverna. I år fick jag frågan om jag kunde bidra med en dikt. Sparrad av min litterärt bevandrade syster fick jag ihop följande alster, där jag försökte fånga såväl nyfikenheten som osäkerheten inför det okända som skolstarten kommer att föra med sig.

*Livet fullt av gråt och skratt,
lek och allvar, dag och natt.
Nya dagar, nya frågor,
lugna vatten, höga vågor.
Vänner kommer, vänner går,
ensamhet kan kännas svår.
Kom ihåg: Just nu, just här
finns din ängel, som dig bär,
bär dig starkt och lugnt
– vad kan då bli tungt?*

INFÖR MIKAELIDAGEN aktualiseras liknande frågor om barnen och deras osäkra framtid. Det kan gälla både barn som vi har i vår närhet och alla de barn runt om i världen som tvingas leva under hot om våld, hunger eller förtryck. För många människor är tron på Guds skyddande änglar en viktig källa till förtröstan inför en osäker framtid. Det här kommer också till uttryck i den mångfald av änglar i olika storlek och material som finns i många hem.

SAMTIDIGT VET vi att ingen går helt säker från olyckor, sjukdomar och andra motgångar. Vår värld är inget paradys. Förtröstan på Guds och Guds änglars beskydd riskerar ständigt bli ifrågasatt, då saker som inte borde få ske ändå äger rum. Hoppet om en skyddsängel som troget vakar över våra kära riskerar ständigt reduceras till en barnslig längtan efter en trygg famn, som vill få oss att glömma världens ofullkomlighet. Å andra sidan tror jag att barnen i sin relation till Gud kan lyckas bevara något ursprungligt, som vi äldre tappat bort.

GUD ÄR inte nära oss bara då allt går oss väl. Vi vill gärna se Gud som garant för ständig trygghet, men Gud har aldrig lovat oss någon problemfri harmonisk tillvaro här på jorden. Det som Gud däremot har lovat är att vara med oss, vad som än sker. Det är också det viktigaste löftet vi kan ge varandra: också i en okänd framtid lovar jag att finnas till för dig, och göra vad jag kan för ditt bästa. När vi gör det, imiterar vi Guds trofasthet och kärlek – och fungerar samtidigt som Guds utsända änglar.

Björn Vikström är biskop.

BREV SIPILÄ

Kyrkoherdarna i Esbo skriver till statsministern

Ärade statsminister Juha Sipilä!

Ärkebiskop Kari Mäkinen framförde vid Kyrkans EU-förhandlingsdelegations möte 19.9 sin djupa oro över hur ett människovärdigt bemötande av asylsökande har förverkligats samt över staten Finlands och övriga aktörers gemensamma ansvar för mottagandet av asylsökande. Vi instämmer i detta uttalande.

På samma sätt som ärkebiskopen uttrycker vi vår oro över att Finland som stat håller på att glömma sin etiska åskådning, som grundar sig på kristen tradition. Den hårda flyktingpolitik som ännu för ett år sedan var ett undantag har nu blivit en del av vardagen i Finland och Europa. Vi frågar oss också om vi har gjort tillräckligt som kyrka. Har vi kunnat stöda myndigheterna som utreder asylbehovet? Har vi varit med och hjälpt flyktingarna att bli hemmastadda? Har vi lyssnat tillräckligt på

”Den hårda flyktingpolitik som ännu för ett år sedan var ett undantag har nu blivit en del av vardagen i Finland och Europa. Vi frågar oss också om vi har gjort tillräckligt som kyrka.”

de finländare som uttryckt rädsla och oro? Har vi kunnat stöda dem som har förlorat sitt hopp? Ni, ärade statsminister, var ännu för ett år sedan med och visade ett föredömligt exempel då ni var villig att överlåta er egen bostad åt asylsökande, vilket då var ett utmärkt budskap om hur vi borde behandla dem som söker asyl.

I anslutning till ärkebiskopens framställning väddar vi till er:

a) Att ta i bruk ett humanitärt visum kunde göra det möjligt att röra sig utan att tvingas förlita sig på människosmugglare. Vad förhindrar detta? Kunde ett humanitärt visum också användas vid familjeåterforening?

b) Att underlätta familjeåterforeningar vore synnerligen viktigt, både av humanitära skäl och för att förhindra radikalisering. Här borde vi våga gå vidare på ett annat sätt än hittills.

c) En höjning av flyktingkvoten vore ett tecken på att vi i den här situationen vill bära ansvar för dem som har det allra svårast.

Det är sist och slutligen inte bara fråga om asylsökande och flyktingar. Det är fråga om oss.

Jesus säger: ”Sannerligen, vad ni har gjort för någon av dessa minsta som är mina bröder, det har ni gjort för mig.” (Matt 25:40)

Men önskan om välsignelse i ert arbete och i ert liv

ANTTI KUJANPÄÄ, domprost, Espoon tuomiokirkkoseurakunta

ROGER RÖNNBERG, kyrkoherde, Esbo svenska församling

KALERVO SALO, kyrkoherde, Leppävaaran seurakunta

SALLA-MARIA VIITAPOHJA, kyrkoherde, Olarin seurakunta

PÄIVI LINNOINEN, kyrkoherde, Tapiolan seurakunta

JOUNI TURTIAINEN, kyrkoherde, Espoonlahden seurakunta

Esbo svenska församling, Espoon tuomiokirkkoseurakunta, Espoonlahden seurakunta, Leppävaaran seurakunta, Olarin seurakunta och Tapiolan seurakunta bildar tillsammans Esbo kyrkliga samfällighet. Församlingarna har totalt 169 500 medlemmar och ca 600 anställda.

Esbo församlingar verkar för att stöda livet och ge möjlighet att förverkliga kristen tro och kärlek.

HOMOSEXUALITET BIBELN

Falska föreställningar om äktenskap

Leif Nummela säger att äktenskapet i NT jämförs med Kristi förhållande till sin församling och är ett argument mot samkönade vigslar. Monika Pensar håller med! Intressant! Ännu intressantare är att hon även anser att det som Paulus säger är Kristi Ord! Men hon glömmer att tillämpa den principen på Paulus/Kristus som talar i Rom 1: 18–32 om människor som i ”orättfärdighet undertrycker sanningen”. Vers 25: ”De bytte ut Guds sanning mot lögnen och dyrkade och tjänade det skapade i stället för Skaparen.” Vers 26: ”Därför utlämnade Gud dem åt förnedrande lidelser. Deras kvinnor bytte ut det naturliga umgänget mot det som är onaturligt.” Vers 27: ”På samma sätt lämnade männen det naturliga umgänget med kvinnan och upptändes av begär till varandra.” Män bedrev otukt med män och fick själva ta det rättvi-

”Denna trons enhet med Kristus ger givetvis ingen frihet till att handla fristående från vad Kristus säger i sitt Ord.”

sa straffet för sin förvillelse.

Och i vers 32: ”Sådant gör de, fastän de mycket väl känner till Guds rättvisa dom, att de som handlar så är värda döden. Ja, de samtycker också till att andra gör det.”

Vad talar då Paulus/Kristus om i Gal. 3 som MP hänvisar till som stöd för sin falska föreställning om homoäktenskap? I Gal. 3:22 och framåt talar Paulus/Kristus om människans förhållande till Gud innan hon kommit till tro på Kristus, och efter det. I 3:26 står det ”Ni

är alla Guds söner genom tron på Jesus Kristus.” Lägg märke till ordet ”söner” såsom en myndig, arvsberättigad person som inte längre står under förmyndare. Vers 27: ”Ty ni alla som har blivit döpta till Kristus har iklätt er Kristus.” Den som är iklätt Kristus har del i frälsningen. I vers 28 klargör Paulus/Kristus vilka det gäller när han talade om söner. Enligt Mose lag hade judarna fördel framom hedningarna, fria män fördel framför slavar, män fördel framför kvinnor. Men i och genom tron på Kristus var dessa ojämligheter utjämnade. Ty ”alla är ni ett i Kristus” eller som det kan översättas: ”ni alla är såsom en person i unionen med Kristus.” I det andliga förhållandet, genom tron, är de alla lika; alla har blivit döpta, alla har blivit förklarade rättfärdiga, ingen är högre, ingen lägre, ingen rikare, ingen fattigare, ingen

bättre, ingen sämre, i varje avseende är de som en person i Kristus.

Denna trons enhet med Kristus ger givetvis ingen frihet till att handla fristående från vad Kristus säger i sitt Ord. Tvärtom, vill den troende i allt följa sin Mästares direktiv, vare sig de är bekväma eller obekväma för vårt förstånd och vår vilja. Paulus/Kristus förespråkar alltså varken homosex eller homovigslar, tvärtom!

Jag är medveten om att jag får många påhopp och att jag slåss mot väderkvarnar. Men sanningen finns i Bibeln som är Guds Ord.

GUN-MAY CEDERGREN
Lovisa

OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

Insändare måste förse med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall.

Standardlängden för de kortare insändarna är 1 200 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna. Insänd text returneras inte.

Radbytet är en längre insändartext med bildbyline som rymmer 2 000 tecken. Vill du skriva ett Radbyte bör du kontakta redaktionen på förhand.

VILA BUDORD

”Kristendomen handlar om befrielse. Också befrielse från stress, ångest, prestationskrav, omänskligt tempo och ekorrhjul.”

Mia Bäck skriver om vila i Åbo Underrättelser.

ANDLIGHET JOURNALISTKÅREN

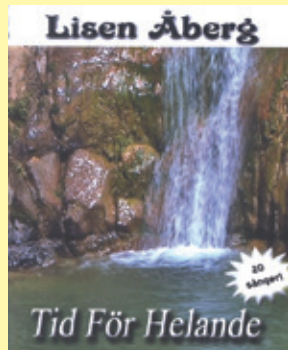
Ointresse snarare än ringaktning

Jens Berg, vd på KSF Media, intervjuas i senaste numret av Livet, Finlands svenska pingstmissionstidning.

”Jag skulle inte säga

att det är så att journalister ringaktar eller föraktar religion eller kyrka, men de är ointresserade att diskutera andliga frågor och har inte ett nätverk”, svarar Berg på frågan varför andlighet och trosfrågor verkar vara en gråzon i medierna.

Köp någon av dessa så får Du 20 stycken kort gratis

Lisen Åberg
Tid För Helande
Sammanlagt 20 sånger på denna DVD. 73 minuter

DVD 20€

Johan & Gunilla Sigvardsson
Från Pärleport till Elvis

CD20€ DVD20€

Erie på svenska
15 ÖNSKESÅNGER

CD 20€

Emilia Lindberg
Himlen kom ner

CD 20€

Nyhet!
Underbar FRID

CD 15€

Nyhet!
Dragspelsfestival 15 år

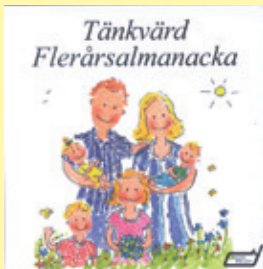
CD 15€

Barn Boks nyhet
Vad som än händer, var du än är, Lill-Teddy, Gud är alltid där. Han är hos oss, dag och natt. Han lämnar oss aldrig - vi är hans skatt.

Inklädd i teddy tyg

16,50€

Tänkvärd Flerårsalmanacka
Tänkvärd Flerårsalmanacka är en tidlös bordsalmanacka med 365 akvareller av Monica Lindroth, något tänkvärd från Gunnel och Kjell Svärd att ta till sig varje dag och plats för egna dagsanteckningar. En almanacka att längta till, dagligen

19,80€

Änglar
Kalender med Änglbilder för varje månad hela året från Sverige.

10€

DAGENS LÖSEN 2017

Dagens Lösen, en liten finlands-svensk andaktsbok som räcker hela året.

9,50€/st

Alla Tidens kortpaket med många nya kort

40 stycken enkla kort.Grattis, barn, djur, tänkvärda ord, bibelspråk

samt 5 stycken dubbla kort

Värde 55€ Ditt pris 22€

Alla tiders Julkortpaket

40 stycken enkla julkort såsom barn, ljus, blommor, landskap, Jesu födelse m.fl. samt 5 st. dubbla julkort värde 55€

Ditt pris 22€. Många Nya motiv inkommit

Mitt himmelska uppvaknande

En sann berättelse om brusthet, himlen och ett nytt liv.

När mamma Crystals hjärta stannade under 9 minuter, och sjuksköterskor och läkare arbetade frenetiskt med att återuppliva henne, vaknade hon upp på en plats som hon visste var himlen. Läs den spännande boken.

283 s. 25,90€

Övermalax Allaktivitetshuset onsdag 5 oktober kl 13-15

Syréns bokhandel med billiga böcker, cd:n, gratultionskort, julkort och tavlor. En gåva till alla kunder. Hjärtligt Välkommen

Syréns bokhandel i Maxmo fredag 7 oktober kl. 13-16

med billiga böcker, cd:n, gratultionskort, julkort och tavlor. Vi bjuder på 12 års kaffe med dopp. En gåva till alla kunder. Hjärtligt Välkommen

Kulspetspennor med text:

Du är värdefull
å 1,30/st 4 st 5€

Blott en dag å 1€/st. st.

Kylskåps magneter

olika motiv pris 2,50€/st.

st.

Sänd in din beställning till **Sven-Erik Syrén's förlag, Norrfjärdsvägen 44, 66640 Maxmo tfn. 06-345 0190, 050-301 6598, sven-erik.s@hotmail.com**

Namn: _____

Adress: _____

Tel: _____

10 dagars betalningstid, faktura kommer med.

189 sidor. 20,00€

Bok Nyhet!
Under bråkdelens av en sekund förändrades allt för Bethany Hamilton. Efter att hon förlorade sin arm i en hajattak som trettonåring blev hennes mod, beslutsamhet och tro på Gud allt starkare.

133 sidor. 18,50€

Bok Nyhet!
Speciellt när livets olika omständigheter knacker på dörren, Men i själva verket vet vi att som kristna borde vi be annorlunda.

Naturkalender från Sverige 11,50€

Munsala församlingshem söndag 16 Oktober kl 14

Sång o. musik med dragspelsorkestern Tro, Hopp o. Kärlek Servering, bokbord Välkommen

Du deltar i utlottning av 5 stycken Presentkort å 30€ Dragning 10.10

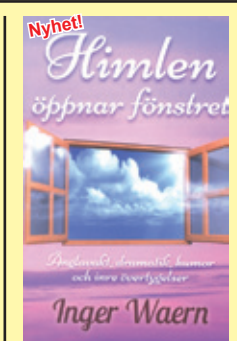
Väggkalendern för 2017 RO FÖR SJÄLEN,

av Kerstin Svensson. Akvarellmålningar i vackra färger och med bibelord
Pris 12,90€/st

Deras gemensamma historia, som nu beskrivs i bokform, förundrar, berör och väcker en längtan efter att gå med Gud på riktigt.

335 s. inb.32,90€

195 s. 24,90€

För första gången berättar Inger Waern öppen-hjärtligt om sina egna, personliga upplevelser av oförklarliga Gudsingripanden och änglabesök. Hennes livsberättelse fascinerar, berör och inspirerar.

I 10 år har Syrén's förlag producerat väggkalender med tänkvärda ord o. bibelspråk 2017 till jubileumspris
Pris 10€
3st. 20€
5 st. 30€

Gratis varor vid beställning

En mamma stekte plättar till sina söner Kalle och Robert. Pojkarna började genast gråta om vem som skulle få den första plätten. "Om Jesus satt här, så skulle han säga: Låt min broder få plätten, jag kan vänta", sa mamman. Efter en kort stund vänder sig Kalle till sin lillebror och säger: "Robban, du får vara Jesus!"